

Гончаренко А. С.,
здобувачка вищої освіти
спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування
Полтавської державної аграрної академії,
м. Полтава, Україна
Науковий керівник: Мирна О.В., к.е.н., доцент,
доцент кафедри публічного управління та адміністрування,
Полтавської державної аграрної академії,
м. Полтава, Україна

РЕФОРМА АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УСТРОЮ

Поточна система місцевого самоврядування вже не сприймається українцями, а регіони хочуть отримати більше коштів, тому влада вирішила провести адміністративно-територіальну реформу. За останні роки це одна з найсерйозніших і найважливіших реформ.

Концепція реформи адміністративно-територіального устрою України визначає: основні засади до організації адміністративно-територіального устрою України та формування адміністративно-територіальних утворень, їх типологію; організацію відповідно до адміністративно-територіального устрою публічної влади на відповідних рівнях; законодавче забезпечення проведення адміністративно-територіальної реформи та етапи її проведення.

Серед основних проблем сучасного адміністративно-територіального устрою України: невпорядкованість його структури ; відсутність єдиної класифікації адміністративно-територіальних одиниць та застарілість порядку і критеріїв їх віднесення до відповідних категорій; значна диспропорція в ресурсному забезпеченні та рівнях соціально-економічного розвитку між адміністративно-територіальними одиницями одного рівня; невідповідність статусу багатьох адміністративно-територіальних одиниць їх ресурсному потенціалу; наявність у складі адміністративно-територіальної

одиниці інших адміністративно-територіальних одиниць цього ж рівня; невідповідність адміністративно-територіальних одиниць рекомендаціям до адміністративно-територіальних одиниць Європейського Союзу; наявність у межах території деяких адміністративно-територіальних одиниць територій, що належать іншим адміністративно-територіальним одиницям цього ж рівня адміністративно-територіального устрою; нераціональне розмежування між окремими адміністративно-територіальними одиницями; надмірну подрібненість адміністративно-територіальних одиниць базового (понад 12 тис.) та районного рівня (понад 500), що знижує ефективність надання ними відповідних послуг та контролю.

Основним завданням реформи адміністративно-територіального устрою є забезпечення доступності та якості надання соціальних та адміністративних послуг населенню, ефективного використання ресурсного потенціалу, сталого розвитку територій, здатності адекватно реагувати на соціальні та економічні виклики та реалізації державної регіональної політики.

Громада є базовим рівнем адміністративно-територіального устрою в Україні.

Громада формується, як правило, шляхом об'єднання поселень разом з прилеглими до них територіями навколо поселення (місто, селище) - центру економічної активності, де розміщені основні місця працевлаштування мешканців навколишніх поселень та наявні кращі, ніж у найближчих поселеннях, елементи бюджетної та інженерної інфраструктури та транспортної доступності.

Максимальна віддаленість поселень від центру громади визначається, як правило, базовими вимогами надання соціальних послуг на цьому рівні, насамперед: терміном надання невідкладної медичної допомоги (15-20 хв.), терміном доставки учнів до загальноосвітньої школи шкільним автобусом (15-20 хв.), терміном прибуття рятувальників для ліквідації надзвичайної ситуації (до 15 хв.).

У разі якщо сформувати громаду на базі центру економічної активності неможливо, то з дотриманням критеріїв щодо доступності соціальних послуг, громада формується навколо села - центру соціального розвитку, що визначається як поселення, найближче розташоване до географічного центру новоутвореної сформованої громади.

Впровадження реформи також вимагає розроблення галузевих стандартів та критеріїв оцінки надання відповідних послуг ; внесення змін до інших законів та підзаконних актів галузевого характеру у зв'язку зі змінами в адміністративно-територіальному устрої.

Здійснення реформи адміністративно-територіального устрою повинно бути синхронізоване з проведенням реформи місцевого самоврядування та територіальної організації виконавчої влади.

Впровадження Концепції дасть можливість: упорядкувати адміністративно-територіальні одиниці, здійснити їх уніфікацію, систематизацію, забезпечить їх порівнюваність; підвищити ефективність використання бюджетних коштів, зумовити зростання доходної частини місцевих бюджетів; покращити якість та просторово-часову доступність соціальних послуг для населення; зупинити деградацію сільської поселенської мережі, зменшити соціально-культурну різницю між містом та селом; вирішити ряд інфраструктурних проблем, таких, як транспортне сполучення, вивезення та утилізація сміття, водопостачання, утримання та ремонт доріг; створити просторову основу регіонального розвитку, покращити просторове планування розвитку територій; покращити передумови для пошкваллення залучення інвестицій; покращити управління земельними ресурсами, знизити корупційну вразливість операцій із землею; удосконалити систему управління територіями.

Отже, реформа адміністративно-територіального устрою відкриває перспективи проведення ряду реформ. Пришвидшується інвентаризація землі, розроблення планів використання земель. З'являються перспективи для проведення податкової реформи, судоустрою, введення страхової

медицини. Передача ряду повноважень із районного рівня на рівень громади супроводжуватиметься змінами в органах управління. На третьому етапі реформи передбачається поступове зменшення кількості районних державних адміністрацій. Крім цього, очікується вивільнення значної кількості штатів у сільських радах у зв'язку з їх реформуванням. Переважна більшість вказаних працівників буде працевлаштована в органах управління громад створених, в першу чергу, на базі міст районного значення, селищ.

Література:

1. Адміністративно-територіальна реформа: переформатування районів і префекти-прокурори. URL: <https://delo.ua/economyandpoliticsinukraine/administrativno-teritorialna-reforma-pereformatuvannja-rajoniv-234545/> (дата звернення: 31.11.2019)
2. Підтримка децентралізації в Україні: Швейцарсько-український проект DESPRO. URL: <https://despro.org.ua/img/upload/koncept>. (дата звернення: 31.11.2019)